

ІНСТРУКЦІЯ №26-БЖ
з безпеки життєдіяльності учнів
під час навчальних екскурсій, походів, туристично-краєзнавчих
заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо

1. Загальні положення.

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності учнів під час навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 №1669.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої медичної допомоги.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів перед початком навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо.

2.1. Визначити час, дату, місце збору перед виїздом на навчально екскурсію, похід, захід, відпочинок. Визначити перед навчальною екскурсією, походом, заходом, відпочинком також час, дату повернення, місце, у якому батьки повинні зустріти учасника екскурсії, походу, заходу, відпочинку.

2.2. Якщо ви не встигаєте на призначений час виїзду чи за поважних причин не будете учасником поїздки, слід завчасно повідомити керівника групи про свою відсутність, запізnenня. На учня, який буде відсутній, повинна бути надана заява від батьків на ім'я директора з указаною причиною відсутності.

2.3. Перед навчальною екскурсією, походом, туристично-краєзнавчим заходом, організованим відпочинком, учнів слід ознайомити із загальною характеристикою об'єкта відвідування, маршрутом, правилами безпеки, яких необхідно дотримуватися під час проведення екскурсії, походу, заходу, відпочинку.

2.4. Виришаючи на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, організований відпочинок керівник екскурсії повинен мати при собі дорожню аптечку першої допомоги.

2.5. Допускаються до екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку учні, які не мають медичних протипоказань. Під час виїзду за межі області, міста список учаників повинен бути завірений лікарем про допуск до поїздки. Якщо учні виїжджають на організований відпочинок, до списку учасників поїздки додатково додається довідка із санепідемстанції на визначення захворювання учаників інфекційними хворобами, педикульозу. Обов'язкова наявність ксерокопій карт щеплення кожного учасника.

2.6. Категорично заборонено учням, виїжджаючи на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, брати з собою гострі й ріжучі предмети, що можуть привести до травмування, а також вогненебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгалські вогні, вогнезаймисту рідину тощо),

2.7. Допущені до екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку учні повинні бути відповідно одягнені, взуття має бути зручним, без високих підборів. У весняно-літній період усі учасники повинні мати головні убори.

2.8. Якщо поїздка на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід буде довготривала, всі учасники повинні мати запас води (мінеральна, негазована) та запас харчових продуктів (овочі, фрукти – вимиті й ошпарені, сухе печиво, зварені на круто яйця, копчені ковбаси). Категорично заборонено вживати зафарбовані напої, варену ковбасу, молочнокислі продукти, салати з майонезом, смажене м'ясо тощо, що може призвести до отруєння.

2.9. Категорично заборонено учасникам екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку брати з собою і вживати будь-які медичні препарати. За потребою, вживати ліки можна тільки з дозволу супроводжуючого медичного працівника, керівника групи.

2.10. Не рекомендовано брати з собою на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, відпочинок дорогоцінні речі: апаратуру, золоті прикраси, мобільні телефони, фотоапарати, відеокамери тощо, щоб запобігти втраті, попередити правопорушення.

2.11. Всі учасники екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку повинні мати при собі засоби гігієни (мило, серветки, туалетний папір, рушник, за потребою – шампунь тощо); дотримуватися санітарно-гігієнічних норм.

2.12. Всі учасники екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку повинні пройти цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності з відповідною реєстрацією в журналі.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів під час навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо.

3.1. Під час навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо чітко дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності.

3.2. Постійно бути в полі зору керівника групи, без дозволу не відлучатися від групи.

3.3. Упродовж навчально-тематичної екскурсії, походу, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні уважно слухати матеріал, поданий екскурсоводом, тренером, керівником, щоб виконати групову, або індивідуальну форму роботи та звітувати після закінчення екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку практично здобутим матеріалом.

3.4. Чітко дотримуватися вимог питного й харчового режиму. Заборонено пiti воду з відкритих водойм, з-під кранів у приміщенні, з однієї пляшки; вживати в їжу чіпси, консерви, нарізки, їжу швидкого приготування (хот-доги, чебуреки, лаваші, хачапурі тощо), варену ковбасу для запобігання отруєння.

3.5. Не можна знімати взуття й ходити босоніж, окрім розчищеного пляжу під час відпочинку на прибережній зоні та з дозволу керівника групи.

3.6. Дотримуватися санітарно-гігієнічних норм: мити руки перед уживанням їжі, до й після відвідування туалетної кімнати для запобігання кишкових захворювань.

3.7. Під час навчально-тематичної екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку поводитися пристойно, не кричати, не свистіти, не бігати, не метушитися, не штовхатися. Заборонено провокувати інших словами, жестами, діями агресивною поведінкою, що може призвести до бійки та правопорушень.

3.8. Категорично заборонено підходити до обірваних проводів, проводки, щитових, що може призвести до удару електроstromом. У разі виявлення даних фактів негайно повідомити керівника групи.

3.9. Проходячи маршрут навчальної екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, під час організованого відпочинку, бути обережним: не підходити до люків, ям, огорожень; обходити будівельні майданчики, напівзруйновані будівлі, скляні перекриття, висохлі дерева, щоб уникнути падіння, обвалу, травмування.

3.10. Категорично заборонено контактувати з незнайомцями, передавати їм свої речі, щоб уникнути насилля над дітьми, скоєння злочину. Слід одразу звертатися до керівника групи.

3.11. Заборонено контактувати з тваринами, комахами, землеводними, щоб уникнути укусів та попередити захворювання на сказ, лишай, отруєння.

3.12. Під час туристично-краєзнавчих заходів, походів, відпочинку в лісі, прибережній зоні не можна вживати рослини, гриби, ягоди для запобігання отруєння.

3.13. Під час туристично-краєзнавчих заходів розпалювати багаття слід тільки під наглядом керівника і після проведеного з учнем інструктажу щодо розпалювання багаття та його гасіння. Категорично заборонено залишати не загашене багаття. В інших випадках розпалювати багаття заборонено, щоб уникнути пожеж та опіків учнів.

3.14. Під час організованого відпочинку в прибережній зоні чітко дотримуватися правил безпеки життєдіяльності: купатися в воді, огорожений сигнальними позначками в кількості до 8 осіб і не більш ніж 10 хв. Під час купання учнів у воді повинен бути інструктор із плавання. Купання розпочинати тільки за командою і після прослуханого інструктажу та роз'яснювальної бесіди. Категорично заборонене неорганізоване купання і плавання, самовільні стрибки у воду і пірнання; штовхати один одного у воду, сидіння один на одному, хапання за руки й ноги, влаштовування хаотичних ігор, крик «на допомогу» тощо. Всі прагнення самостійного плавання дітьми слід виконувати в сторону берега (тобто з глибокого місця на мілке). Не зловживати сонцем. Триває перебування під прямим сонячним промінням із непокритою головою може спричинити сонячний удар. У спеку, після виходу з води слід відпочити в затінку. Дотримуватися правил щодо попередження застудних захворювань: не заходити у воду після довгого перебування на сонці, перебувати у воді без активних рухів.

Місця для купання в річках слід вибирати вище від місця спуску викидів, ділянок, що використовуються для прання та полоскання білизни, стійбищ і водопою худоби, купання тварин.

Категорично заборонене купання у водоймах поблизу гідротехнічних споруд, запруд, шлюзів і дамб, у межах першого поясу зони санітарної охорони, джерел господарчо-життєвого водопостачання.

Глибина місця для купання при швидкості течії до 0,3 м/с не повинна перевищувати 1-2 м.

3.15. При поганому самопочутті, пошкодженнях, запамороченнях, болях у ділянці серця, печінки, шлунково-кишкових розладах слід негайно звернутися до керівника групи, медичного працівника.

3.16. Під час участі учнів у походах, туристично-краєзнавчих заходах, організованого відпочинку слід виконувати вправи та завдання, приступати до виконання конкурсних випробувань тільки після прослуханого інструктажу, роз'яснювальної бесіди.

4. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів після навчальної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо.

4.1. Після завершення навчальної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні вишикуватися для остаточного обліку.

4.2. Повертатися додому слід за заздалегідь обумовленим з керівником маршрутом.

4.3. Після прибуття додому слід повідомити за телефонним зв'язком керівника групи, що з вами все гаразд.

5. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів в аварійних ситуаціях.

5.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

5.2. Зателефонувати батькам, родичам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

5.3. У разі надзвичайної ситуації в лісі (якщо ви заблукали), на воді, використовуйте знання, отримані на уроках основ здоров'я, географії, біології тощо, правила першої долікарської допомоги при ушкодженнях, проведенні вентиляції легенів, штучного дихання.

5.4. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, зателефонуйте в служби екстреної допомоги за номерами:

101 – пожежна охорона;

102 – поліція;

103 – швидка медична допомога;

104 – аварійна газова служба,

Коротко опишіть ситуацію, назвіть адресу, місце, де відбулася надзвичайна ситуація, своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.

5.5. За змогою залиште територію аварійної небезпеки.

РОЗРОБЛЕНО:

Заступником директора з виховної роботи

Л. НАУМЧУК

ПОГОДЖЕНО:

*Заступником директора, який відповідає
за організацію роботи з безпеки життєдіяльності*

В. МИРОНЕЦЬ